

ZAKON O NOVČANIM POTICAJIMA I NAKNADAMA U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

T. Šakić

Radi djelotvornijeg ublažavanja i zaustavljanja negativnog trenda u stočarskoj proizvodnji, trajno se ulažu znatna financijska sredstva iz državnog proračuna za novčane poticaje i naknade u poljoprivredi. U stočarstvu se želi poticati i financijski pratiti prvenstveno: proizvodnja, uzgojno-seleksijski rad i reprodukcija stoke.

Novčani poticaji u poljoprivredi prema ovom Zakonu jesu novčana sredstva za poticanje određene poljoprivredne proizvodnje od interesa za tržište Republike Hrvatske.

Temeljni je Zakon o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i ribarstvu ("Narodne novine", br. 29/94) od 11. travnja 1994. godine, izmijenjen i dopunjen Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi ("Narodne novine", br. 9/95) od 10. veljače 1995. godine. Bitne su promjene da se novčani poticaji i naknade isplaćuju korisnicima putem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva Republike Hrvatske na temelju njihovih zahtjeva, a ne putem ZAP-a, i da se svi novčani iznosi isplaćuju u domaćoj konvertibilnoj valuti kunama, a ne u protuvrijednost DEM.

Nakon citiranih Zakona bilo je nekoliko preinaka kako slijedi: - Zakon o izmjeni Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi ("Narodne novine", br. 108/95), od 28. prosinca 1995.

- Uredba o izmjenama i dopunama Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i ribarstvu ("Narodne novine", br. 15/96), od 23. veljače 1996.

- Uredba o izmjenama Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i ribarstvu ("Narodne novine", br. 25/96), od 29. ožujka 1996.

- Odluka o prestanku važenja odredbe Uredbe o izmjenama i dopuni Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i ribarstvu ("Narodne novine", br. 30/96), od 19. travnja 1996.

- Uredba o izmjeni Zakona o novčanim poticajima i naknadama u poljoprivredi i ribarstvu ("Narodne novine", br. 33/96), od 30. travnja 1996.

Mr. Tomislav Šakić, Republički inspektor za stočarstvo, Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva Republike Hrvatske,

Prema temeljnom Zakonu propisan je i Pravilnik o načinu i postupku za ostvarivanje novčanih poticaja u poljoprivredi ("Narodne novine", br. 19/95), od 21. ožujka 1995., koji razrađuje načine i postupak ostvarivanja novčanih poticaja, vrijeme u kojem je korisnik dužan držati u uzgoju rasplodni podmladak, te obrasce popisa o ostvarenim poticajima objavljenih uz taj Pravilnik.

Sukladno citiranim zakonskim propisima utvrđena su prava u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 1996. godinu, iz kojega se osiguravaju novčana sredstva poticaja i naknada u ukupnom iznosu od 509.991.774 kune, s udjelom stočarstva od 217.415.786 kuna.

Navedena razina sredstava realno se utvrđuje svake godine za očekivanu poljoprivrednu proizvodnju, na temelju prošlogodišnje realizacije.

Radi boljeg razumijevanja potrebnih novčanih sredstava za poticaje u stočarstvu u 1996. godini, prikazana je njihova struktura:

Tablica 1. - PREGLED NOVČANIH POTICAJA U STOČARSTVU ZA 1996. GODINU

Novčani poticaj za	Jed. Mjere	Količina	Iznos - kuna	
			Po j.m.	Ukupno
1. Proizvodnja mlijeka				
Kravjeg, ovčjeg i kozjeg	lit.	310.000.000	0,55	170.500.000
2. Kvalitetni rasplodni podmladak:				
Goveda	kom.	8.000	1.480,00	11.840.000
Svinja	kom.	7.000	444,00	3.108.000
Ovaca i koza	kom.	5.000	370,00	1.850.000
Konja	kom.	895	1.850,00	1.655.750
Selekcioniranih matrica pčela	kom.	10.000	30,00	300.000
2. UKUPNO				18.753.750
3. Proizvodnja sperme				
Za umjetno osjemenjivanje goveda	doza	660.000	5,40	3.654.000
4. Performans test bikova	kom.	70	3.700,00	259.000
5. Progeni test bikova na meso (126 kom do 560 kg pros. težine)	kg	70.560	1,85	130.536
6. Uzgoj trogodišnjih rasplodnih pastuha	kom.	50	3.700,00	185.000
7. Ostale mjere u stočarstvu				
Selekcija	1/100	310.000	16,00	4.960.000
Suzbijanje mastitisa	lit.	300.000	5,50	1.650.000
Reprodukcija	lit.	310.000	7,00	2.170.000
7. UKUPNO	-	-	-	8.780.000
STOČARSTVO UKUPNO (OD 1-7)	-	-	-	202.172.286

Tablica 2. - PREGLED NOVČANIH POTICAJA U PERADARSTVU ZA 1996. GODINU

Vrsta i namjena roditelja	Ukupno komada	Iznos - kuna	
		Po komadu	Ukupno
1. Roditeljske pilenke teških hibrida	550.000	14,80	8.140.000
2. Roditeljske pilenke lakih hibrida	35.000	14,80	518.000
3. Uzgojeni roditelji purana	35.000	14,80	518.000
UKUPNO:	620.000	14,80	9.176.000

Tablica 3. - PREGLED NOVČANIH POTICAJA ZA IZVORNE PASMINE GOVEDA I KONJA ZA 1996. GODINU

Vrsta i pasmina stoke	Broj grla	Iznos - kuna	
		Po grlu	Ukupno
1. Istarsko govedo	150	3.700	555.000
2. Slavonski podolac	50	3.700	185.000
3. Hrvatski posavac	800	1.850	1.480.000
4. Lipicanac	350	1.850	647.500
UKUPNO	-	-	2.867.500

Tablica 4. - PREGLED NOVČANIH POTICAJA ZA PROIZVODNJU MESNOG I KOŠTANOG BRAŠNA ZA 1996. GODINU

Naziv robe	Proizvodnja tona	Iznos - kuna	
		Po kg	Ukupno
Mesno i koštano brašno	8.000	0.40	3.200.000
STOČARSTVO - UKUPNO:			217.415.786

Iz tablica je vidljivo da se želi povećati otkup mlijeka, koje ne pokriva domaće potrebe prerade i potrošnje, te ga u znatnim količinama uvozimo. Očekuje se da bi uz sadašnju razinu novčanih poticaja od 0,55 kuna po litri mlijeka s 3,2% mliječne masti i stabilne cijene kravljeg mlijeka u otkupu na vratima farme oko 2,00 kune, porasla proizvodnja, otkup i potrošnja, te bi izostala potreba za uvozom.

Također je potrebno novčanim poticajima stimulirati povećanje broja umatičenih grla, primarno krava, odnosno kvalitetnog rasplodnog podmlatka, jer je znatno smanjen fond stoke zadnjih godina, posebice tijekom domovinskog rata.

Ovdje je potrebno naglasiti razliku u isplati novčanih poticaja za izvorne pasmine grla i kvalitetnog rasplodnog podmlatka: - Za izvorne pasmine grla korisnik ima pravo na isplatu novčanih poticaja jedanput godišnje za umatičena rasplodna grla.

- Za kvalitetni rasplodni podmladak korisnik ima pravo na isplatu novčanog poticaja samo jedanput u proizvodnom životu rasplodnog grla, uz prethodno uvođenje u Središnji matični popis muških i ženskih rasplodnih grla sukladno Zakonu o mjerama za unapređivanje stočarstva ("Narodne novine", br. 11/79, 26/93 i 29/94).

Nadalje, za hranidbu stoke važna je komponenta mesnog i koštanog brašna, te su osigurana sredstva iz Državnog proračuna za 8.000 tona, a novčani poticaj iznosi 0,40 kuna po kilogramu.

Kako bi zaštitili domaćeg poljoprivrednog proizvođača i sredstva iz Državnog proračuna, Poljoprivredna i stočarska inspekcija trajno obavlja nadzor na temelju citiranih zakonskih propisa koji reguliraju poticaje i naknade u poljoprivredi Republike Hrvatske. Također je potrebno istaći, da je Republička inspekcija obavila kontrolu 4574 zahtjeva za isplatu novčanih poticaja i naknada, u spornim zahtjevima izlazila na teren i neposredno utvrđivala pravo podnosioca zahtjeva, te je pripremala zahtjeve za neposrednu isplatu.

Tijekom 1995. godine na području 21 županije i grada Zagreba, Poljoprivredna i stočarska inspekcija obavila je 358 kontrola (1994.-237), što je za 33,80% više u odnosu na 1994. Sačinjeno je 298 zapisnika (1994. - 188), 37% više u odnosu na 1994., podneseno je 15 prijava za prekršaje (1994.-2), te je ostalo 15 neriješenih predmeta.

Slijedom iznijetih podataka možemo zaključiti da je značajno povećana aktivnost Inspekcije iz nadležnosti citiranih zakonskih propisa.

Na kraju, opća konstatacija je da su novčani poticaji i naknade u poljoprivredi Republike Hrvatske korišteni sukladno propisanim kriterijima i u okviru realno očekivane proizvodnje.

Summary

Because of the markedly negative trend in cattle production in recent years, it is necessary for the Government to stimulate and financially support primarily the production, selection and reproduction of livestock in the Republic of Croatia.

In order to achieve this annually financial resources should be allocated from the State budget in order to promote and support certain agricultural production of special interest for the market of the Republic of Croatia.

Based on the legal regulations which cover the financial stimulation in agriculture, the Agriculture and Livestock Inspection carried out 358 controls and made 298 reports in 1995.

These figures indicate a significant increase in the same activities compared to previous years.

Godišnji sastanak Poljoprivredne inspekcije i slatkovodnog ribarstva Republike Hrvatske održan u Poreču od 4. - 6. lipnja 1996.